

УДК 351.87(477)

Василів Інна Василівна,
заступник начальника УМВС
в Івано-Франківській області –
начальник Управління
кадрового забезпечення
полковник міліції

ПОРУШЕННЯ ПРАВОВИХ НОРМ ПРАЦІВНИКАМИ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ ЗАХІДНИХ ОБЛАСТЕЙ УРСР У ПЕРШІ ПОВОЄННІ РОКИ: ЇХ ПРИЧИНИ І НАСЛІДКИ

У статті проаналізовано основні причини порушення правових норм працівниками органів внутрішніх справ у західних областях УРСР у перші повоєнні роки при виконанні своїх професійних обов'язків; показано масштаби й наслідки цих порушень.

***Ключові слова:** органи внутрішніх справ, західні області УРСР, порушення, правові норми.*

Постановка проблеми. Відновлення діяльності органів міліції в західних областях у міру звільнення територій від гітлерівських окупантів, відбувалося за рахунок присланих працівників із інших областей УРСР, союзних республік та із резерву кадрів НКВС СРСР. Чимало із них у силу різних причин не були готовими до виконання покладених на них завдань і обов'язків, що призводило до порушення законності, службової дисципліни та різного роду аморальних виявів. Виявлення й аналіз цих основних причин і становить предмет дослідження цієї статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти діяльності ОВС у західних областях УРСР у перші повоєнні роки були предметом дослідження вітчизняних і зарубіжних дослідників, серед яких можна відзначити доробки І. Андрухів, І. Біласа, М. Войцеховського, В. Жембровського, П. Михайленка, М. Нагірняка, В. Сергійчука, Я. Кондратьєва та інших. Однак проблема аналізу причин порушення законності працівниками ОВС у наявних нині публікаціях розроблена ще недостатньо.

Постановка завдання. Метою статті є поглиблення історико-правових знань про діяльність ОВС у західних областях УРСР у повоєнні роки; виявлення й аналіз причин порушення частиною співробітників законності й службової дисципліни та їх наслідків.

Виклад основного матеріалу дослідження. Складність кадрового забезпечення відновлених ОВС у звільнених західних областях було зумовлено не лише наслідками війни, у ході якої чимало працівників або перебувало в діючих військових формуваннях, або загинули на фронтах. Ускладнювало ситуацію й те, що не було можливості в перші повоєнні роки відродити в УРСР й мережу довоєнних спеціальних шкіл НКВС і РСМ із підготовки кваліфікованих фахівців. Наприклад, із десяти довоєнних шкіл РСМ, з довоєнних шкіл, наприкінці 1945 р. вдалося відновити навчання лише у створеній заново Київській Всеукраїнській офіцерській школі (із загальним набором 350 осіб, з яких 200 – на курси підготовки з річним терміном навчання; 100 – на шестимісячні курси перепідготовки і 50 – на шестимісячні курси радистів), в Одеській та Львівській однорічних школах (з набором по 250 курсантів у кожній). А Станіславську й Дрогобицьку школи міліції через відсутність приміщень так і не було відновлено.

Натомість у Чернівцях було відкрито шестимісячні курси з підготовки дільничних уповноважених міліції (із набором 200 курсантів). Упродовж 1946 р. всіма названими навчальними закладами було підготовлено 1065 працівників [15, арк. 34-35].

Щодо місцевого населення, то відповідних спеціалістів тут не було, а, крім того, чимало чоловічого населення було мобілізовано на початку війни до Червоної армії. Значну частину вивезено нацистськими окупантами на роботи до Німеччини, кілька десятків тисяч осіб вступило в ряди УПА. Водночас згідно з наявними правилами прийому на роботу в ОВС щодо кандидатів проводилася ретельна перевірка, і вже сам факт перебування на окупованій території, наявність родичів за кордоном, співпраця рідних із окупантами та націоналістичним підпіллям автоматично позбавляли кандидатів бути прийнятими на роботу в ОВС. У зв'язку з цим і доводилося направляти в західні області працівників із ОВС інших областей УРСР та союзних республік.

Серед приїжджих працівників теж було чимало таких, які не відповідали освітньо-професійним критеріям. Понад 605 із них мали так звану «нищу» освіту (1, 2, 3, 4 класи початкової школи) і 1-3 роки практичного стажу роботи. Однак, як відзначив нарком НКВС УРСР В. Рясний у своєму виступі на I-й Всеукраїнській нараді заступників начальників УНКВС із кадрової роботи, що відбулася в Києві 19-20 червня 1944 р., «процес формування органів НКВС в Україні закінчився» і в подальшій роботі постали нові, більш складніші завдання – «покращення всієї кадрової роботи в наших органах НКВС». Безпосередньо від відділів кадрів всіх рівнів, починаючи від ВК НКВС УРСР і закінчуючи ВК УНКВС, вимагалось відтепер не лише «розставляти присланих готових працівників, а й виховувати їх» і припинити нарікання з боку начальників УНКВС та їх заступників щодо кадрів, що присилають їм непідготовлених працівників. За словами наркома, «нам дали те, що більш-менш було можливим» в умовах війни. Тому перед відділами кадрів на місцях ставилися такі ключові завдання, як: 1) активізувати роботу з підвищення кваліфікації через організацію курсів, семінарів, інструктажів, шкіл; 2) розгорнути роботу з проведення спецперевірок серед працівників начальницького, оперативного і технічно-рядового складу з метою очищення рядів органів внутрішніх справ від «ворожих елементів» та «випадкових людей»; 3) уважно вивчати справи тих партизанів, яких направляють на роботу в органи внутрішніх справ; 4) активізувати роботу з формування кадрового резерву, роботу на заміщення вакантних посад оперативного та начальницького складу; 5) розробити заходи з покращення матеріально-побутових умов праці працівників органів внутрішніх справ [8, арк. 158-167].

За підсумками наради НКВС УРСР видав 26 червня 1944 р. циркуляр № 98 «Про підсумки I-ї Всеукраїнської наради заступників начальників УНКВС з кадрів, проведеної в червні місяці 1944 року» за підписом заступника наркома НКВС УРСР по кадрах полковника держбезпеки Кальченка. У ньому, зокрема, вимагалось від відділів кадрів органів внутрішніх справ всіх рівнів «форсувати комплектування органів і апаратів НКВС перевіреними, відданими справі партії Леніна-Сталіна кадрами». Основними джерелами для їх комплектації повинні стати перш за все «партійно-комсомольські організації і партизанські загони» [7, арк. 18-20].

А щодо підбору кадрів із місцевого населення, то, як висловився із цього приводу М.Хрущов на нараді секретарів обкомів КП(б)У та начальників УНКВС й УНКДБ західних областей, що відбулася 31 жовтня 1945 р. у Станіславі, їх теж треба приймати на роботу, оскільки вони знають місцеві умови, можуть надати значну допомогу як в боротьбі зі збройними формуваннями ОУН та УПА, так і в забезпеченні охорони громадського порядку й законності. Однак при цьому застерігав, що «їх необхідно добре перевіряти» [11, арк. 2].

Таким чином, у силу названих причин, основний контингент кадрового потенціалу ОВС західних областей у перші повоєнні роки становили прислані працівники із інших областей УРСР та союзних республік Радянського Союзу.

Оскільки вся ця прислана маса «спеціалістів» була доволі різнобарвною щодо освітньо-кваліфікаційного, професійного і морально-психологічного рівня, то на основі аналізу архівних джерел до основних причин порушення законності, службової дисципліни та аморальної поведінки нами віднесено такі.

Упродовж 1944 р. і в першій половині 1945 р. в ОВС західних областей постійно був недокомплект особового складу. У зв'язку з цим на плечі працівників окремих служб та відділів лягав подвійний, а то й потрійний обсяг роботи. Наприклад, станом на 1 квітня 1945 р. у штаті НКВС у Станіславській області мало бути за штатом 1552 працівники, а фактично було 1100 працівників. Серед 452 вакансій незайнятими були 26 посад оперуповноважених, 38 – дільничних, 137 – рядового й молодшого начальницького складу, а решта – технічно-господарських служб [10, арк. 36]. Особливо складною була ситуація з комплектування кадрами райвідділів гірських районів області. Так, станом на квітень 1945 р. найбільш насичений «бандитизмом» Перегінський райвідділ НКВС був укомплектований лише на 39 %, а райвідділ НКДБ – на 50 % [3, арк. 3].

Найважчий контингент працівників ОВС, крім виконання своїх безпосередніх обов'язків і завдань, постійно залучався до оперативно-військових операцій з ліквідації боївки ОУН-УПА. Наприклад, якщо в II кварталі 1945 р. на теренах області було проведено 576 оперативно-військових операцій, до яких, крім військових, залучалися й працівники ОВС [4, арк. 13-14], то в III кварталі було проведено 2179 оперативно-військових операцій і 556 засідок [4, арк. 37]. Безперечно, що при такому фізичному й психологічному навантаженні для більшості працівників не могло бути й мови про якісне виконання своїх службових обов'язків на займаній посаді.

Найболючішою проблемою, яка «сприяла» вчиненню злочинів і аморальних проявів, було зловживання працівниками ОВС алкоголю як в робочий час, так і на дозвіллі. Психологічні стреси, а також всі негаразди соціально-матеріального плану: мізерна заробітна плата, побутова й сімейна необлаштованість тощо – знімалися алкоголем.

Необхідно зазначити, що пияцтво серед частини працівників ОВС було розповсюдженим явищем не лише для західних, а й для інших областей України. Так, за даними НКВС УРСР, упродовж 1944 р. в Україні військовими трибуналами було засуджено на різні терміни 518 працівників ОВС, із них 371 працівник міліції, а саме: 100 – за порушення постової, караульної та конвойної служби, 50 – за незаконне застосування зброї, 33 – за дезертирство, 34 – за хабарництво, 14 – за мародерство, 15 – за вбивство. Причому серед засуджених 52 працівники були членами і кандидатами в члени ВКП(б), а 92 – членами ВЛКСМ [10, арк. 43]. Крім того, упродовж року було допущено 2779 дисциплінарних порушень, у тому числі 1811 – працівниками міліції. Найбільше порушень кримінального та дисциплінарного характеру було допущено в УНКВС Харківської області – 47 кримінальних злочинів і 262 дисциплінарні порушення, в УНКВС Сталінської області – відповідно 35 і 194, Київської – 58 і 86, Полтавської – 28 і 118, Чернігівської – 10 і 113, Вінницької – 24 і 24, Запорізької – 27 і 71 [10, арк. 22-23, 43]. Із 1058 випадків аморальних вчинків 509 скоїли представники начальницького складу, 120 – молодшого начальницького складу і 429 – рядового і технічного складу [9, арк. 16].

Таким чином, наглядний «приклад» своїм підлеглим подавали особи вищого начальницького складу, а також комуністи й комсомольці.

У західних областях за вказаний період до судової відповідальності було притягнуто 85 працівників ОВС і 631 – до дисциплінарної, що сумарно було найменше з усіх областей УРСР. На цьому фоні «лідером» із західних областей була Ровенщина де, відповідно було скоєно 20 злочинів кримінального характеру і 186 – дисциплінарного [10, арк. 43]. Більше половини злочинів і дисциплінарних порушень було скоєно в стані алкогольного сп'яніння. Стабільною в цьому плані була статистика і в 1945-1946 роках.

Наприклад, упродовж 1945 р. військовими трибуналами Внутрішніх військ НКВС було засуджено в західних областях 52 працівники ОВС, з яких 4 – до вищої міри, 12 – до 10 років позбавлення волі, 31 – від 5 до 10 років, 15 працівників отримали до 5 років позбавлення волі. Із засуджених 17 працівників були членами партії, а 5 – членами ВЛКСМ. Крім того, до адміністративної відповідальності впродовж року було притягнуто 374 працівники, із них 107 членів і кандидатів у члени партії та 27 – комсомольців [10, арк. 57-58].

Незадовільний стан службової дисципліни, порушення законності, зловживання службовим становищем значної частини начальницького й оперативного, а також і рядового складу працівників міліції змусили ЦК КП(б)У ухвалити наприкінці 1945 р. постанову «Про факти грубих порушень радянської законності в західних областях УРСР». У доповідній записці від 23 липня 1946 р. на ім'я секретаря ЦК КП(б)У А. Єпішева міністр МВС УРСР генерал-лейтенант міліції Т. Строкач, зокрема повідомляв, що за 6 місяців 1946 р. з органів внутрішніх справ було звільнено «за порушення державної і громадської дисципліни» 2185 працівників. Крім того, було виявлено 408 фактів «порушень радянської законності», за якими притягнуто до відповідальності 537 працівників, із них: 146 притягнуто до кримінальної відповідальності (у т. ч. 42 справи пройшли через військові трибунали), а 391 працівника покарано в дисциплінарному порядку [13, арк. 123].

Крім проблеми із вживанням алкоголю, болючою була проблема безпідставних арештів та побиття громадян. За словами прокурора Станіславської області Добротіна, «арештовували всі, кому не лінь і хто тільки не хотів» [5, арк. 4]. Наприклад, у першому півріччі 1946 р. у Станіславській області було зафіксовано 5 убивств у стані алкогольного сп'яніння, 5 умисних підпалів майна, 6 незаконних обшуків з привласненням майна, 22 випадки побиття громадян, 258 незаконних арештів, 2371 незаконне затримання громадян, 453 порушення постанов партії й уряду [6, арк. 20-21], 77 незаконних виселень сімей членів ОУН [10, арк. 43]. До різних видів покарань (кримінального, адміністративного, дисциплінарного) в I півріччі було притягнуто 426 працівників ОВС [16, арк. 69]. За словами начальника УМВС Станіславської області полковника Неізмайлова, «аналіз справ по кримінальних злочинах і адміністративних проступках показує, що 95 % злочинів і проступків здійснено в нетверезому стані». Основними причинами, на його думку, були «відсутність політико-виховної роботи серед особового складу та контролю за роботою підлеглих з боку начальників відділів» та «несвоєчасне виявлення і реагування на факти порушень дисципліни» [2, арк. 68-69].

Майже 89 % із загальної кількості порушень «службової дисципліни і радянської законності», допущених у в першому півріччі 1946 р., у Станіславській області було вчинено співробітниками МВС-МДБ, а решта – працівниками радянсько-партійних та судових органів, військовослужбовцями Збройних сил [5, арк. 7].

Значний вплив на порушення законності мав і низький освітньо-професійний рівень більшості працівників ОВС. Зокрема, найпоширенішими в 1945-1946 рр. були факти незаконних арештів та порушення норм ведення слідства, утримування під вартою, а також застосування фізичної сили під час допитів. Наприклад, у Станіславській області

впродовж 1945 р. було незаконно арештовано 24912 осіб, із яких 22027 було невдовзі звільнено за відсутністю складу злочину [6, арк. 12].

«Ці цифри вражають, – відзначав з цього приводу начальник УМВС Станіславської області полковник Неізмайлов. – Цифри, які говорять про те, що ми маємо неправильну практику, грубо зневажаємо і порушуємо радянські закони. Причиною цього, по-перше, є розхлябаність з боку наших окремих працівників і цілого ряду працівників, які не притримуються порядку дотримання радянських законів. Це є причиною і того, що прокурорський нагляд активно «допомагає» у цьому. При активному потуранні з боку прокурорського нагляду ми й маємо стільки грубих порушень радянських законів» [5, арк. 66].

У постанові бюро Станіславського ОК КП(б) від 20 серпня 1945 р. теж відзначалося, що «слідчі органи в практиці своєї роботи допускають безпідставні арешти громадян, грубо порушують встановлені терміни слідства по спецсправах, а в окремих випадках застосовували фізичні методи під час допитів арештованих». Так, під час перевірки в 17-ти райвідділах НКВС Станіславської області в камерах попереднього ув'язнення було виявлено 737 осіб, термін утримання яких значно перевищував встановлені законом норми, із них 270 осіб було арештовано без санкції прокурора [12, арк. 1-2].

Поширеним явищем була і фабрикація справ на «бандпособників». Зокрема, у 1945 р. за «зв'язки з українсько-німецькими націоналістами» було сфабриковано справи на 76 «бандитських сімей», а за перше півріччя 1946 р. – 118 у складі 632 осіб, яких відправлено у віддалені райони СРСР [5, арк. 153].

Не кращим, ніж в Станіславській області, було становище й в інших обласних управліннях західних областей. Про це свідчить наказ МВС УРСР №00106 «Про боротьбу з порушниками радянської законності в органах МВС Української РСР» від 10 липня 1946 р., у якому, зокрема, відзначалося, що в західних областях мають місце порушення постанови ЦК ВКП(б) і РНК СРСР «Про арешти, прокурорський нагляд і ведення слідства» від 17 листопада 1938 р., внаслідок чого слідство над окремими арештованими особами триває рік і більше. Так, у Львівському УМВС станом на 25 червня 1946 р. утримувалося під вартою в слідчому ізоляторі більше року 120 осіб, а майже рік – 85 осіб, тоді як справи за їхні «злочини» мали бути розслідувані впродовж місяця. Крім того, часто начальники окремих УМВС «доручали проведення арештів другорядним працівникам», внаслідок чого лише за 15 днів червня було безпідставно арештовано 91 особу, із них найбільше працівниками Станіславського (33 особи) та Львівського (23 особи) УМВС [14, арк. 125-126].

Важливою причиною порушення законності працівниками ОВС було їх незадовільне матеріально-соціальне та побутове забезпечення. Порушення на цій основі можна розділити на дві категорії: вчинені з корисливих мотивів (хабарництво, пограбування, привласнення конфіскованого майна тощо) та з матеріальної скрути. Існування карткової системи та високі ціни на продовольчі й промислові товари на «чорному» ринку при низькій заробітній платі не давали можливості задовольнити повною мірою свої потреби в їжі, одязі, побутовому облаштуванні. Наприклад, місячна зарплатня рядового міліціонера I розряду в західних областях становила 350 крб., дільничного уповноваженого – 550 крб., старшого оперуповноваженого та старшого слідчого – 700 крб., а оперуповноваженого та слідчого – 650 крб. [1, арк. 8-23]. Однак після різного роду відрахувань вони отримували на 50-70 крб. менше. На продуктові картки працівники міліції отримували з продуктів лише 500 грамів хліба на день і більше нічого. З промислових товарів на райвідділ із 30-40 чол. раз на квартал виділялися для

розподілу «пара панчіх, райтузів та три-чотири метри якого-небудь ситцю», що, як правило, потрапляли до рук начальства або наближених до них осіб. Тому здебільшого приходилося купувати продукти та промислові товари на базарі, оплачувати житло та комунальні послуги, внаслідок чого грошей до наступної зарплати найчастіше не вистачало [14, арк. 25-27]. Особливо важко було виживати у таких умовах сім'ям, де були діти, оскільки завжди не вистачало грошей на продукти харчування, одяг, побутові речі. Тому окремим сімейним працівникам не залишалося іншого виходу, як порушувати закон. Як заявив під час слідства один із таких працівників, який вкрав і продав корову, «я отримую мізерну заробітну плату, у мене дружина і троє дітей, я приходив додому, а діти плакали голодні й просили їсти. Продуктів я не отримував, а купити їх на базарі я не мав за що. Я змушений був піти на злочин» [14, арк. 28].

Морально стійкіші працівники міліції звільнялися з ОВС і шукали кращої роботи. Зокрема, упродовж 1946 р. в органи МВС Станіславської області прибуло 731 чол. і в той же час вибуло 758 чол., із яких 499 осіб взагалі залишили ряди ОВС [17, арк. 15-16]. Найбільшу групу з тих, які звільнилися, становили працівники молодшого начальницького складу, оскільки частина з них не бачила перспективи для подальшого кар'єрного росту. Крім того, у більшості цю категорію працівників становили вихідці з місцевого населення. При звільненні майже всі вони заявляли: «Краще піду сторожем, буду більше отримувати, менше працювати і краще жити». І лише окремих працівників з місцевого населення, перш за все з партійного прошарку, направляли на кількомісячні курси і дуже рідко в спецшколи.

Висновки. Таким чином, порушення правових норм чинного законодавства працівниками ОВС Станіславської області зумовлювалися низкою причин, як: низьким освітньо-професійним рівнем більшості працівників, зловживанням алкогольними напоями, незадовільним матеріально-соціальним захистом, суспільно-політичними обставинами, у яких доводилося виконувати свої службові обов'язки. Тому, незважаючи на декларативні настанови та вказівки центральних радянсько-партійних органів влади, накази й директиви НКВС-МВС порушення соцзаконності й дисципліни були поширеним явищем, яке дискредитувало радянську владу в очах місцевого населення й сприяло тому, що значна частина населення області вороже відносилася до радянської влади та до органів МВС, підтримуючи боротьбу збройного підпілля.

Причина порушень полягала також і в самій системі влади, побудованій на насильстві, підозрі й недовірі до місцевого населення, системному порушенні прав і свобод людини.

Список використаних джерел

1. Архів Управління МВС в Івано-Франківській області. Приказ НКВД СРСР № 0196 «О повышении заработной платы работникам милиции» от 18 сентября 1944 г. // Накази, директиви, розпорядження НКВС СРСР за 1944 рік. Колекція документів, 52 арк.
2. Архів УМВСУІФО. Наказ по особовому складу № 0022 від 27 червня 1946 р. // Накази, розпорядження директиви УМВС Станіславської області за 1946 рік. Колекція документів.
3. Державний архів Івано-Франківської області, ф. П-1, оп.1, спр. 294. Звіти райкомів партії про проведену роботу після звільнення районів від німецько-фашистських загарбників за 1945 рік. – 206 арк.
4. Там само, ф. Р-584, оп. 2, спр. 6. Доклад прокурору республіки о работе по спецделам прокуратуры Станиславской области, 57 арк.

5. Там само, спр. 12. Стенограмма обласного совещания секретарей райкомов КП(б)У, прокуроров и начальников райотделов МВД, КГБ, доклад «О соблюдении советской законности и о мероприятиях органов прокуратуры по укреплению социалистической законности», 165 арк.
6. Там само, спр. 13. Протокол областного совещания районных прокуроров и документы к нему, 31 арк.
7. Центральний державний архів громадських об'єднань України, ф. 1, оп. 23, спр. 1361. Циркуляр Народного Комиссариата Внутренних Дел УССР об итогах 1-го Всеукраинского совещания начальников УНКВД по кадрам. Справки о нарушении революционной законности со стороны некоторых работников НКГБ Харьковской, Львовской областей Украины, 25 арк.
8. Там само, спр. 1370. Материалы, документы и стенограммы 1-го Всеукраинского совещания заместителей начальников УНКВДУССР по кадрам, 187 арк.
9. Там само, спр. 2405. Оперативные сводки и спесобращения о результатах борьбы с уголовно-преступными элементами и об аморальных проявлениях и служебных проступках в органах милиции УССР, 63 арк.
10. Там само, спр. 2410. Справки, сведения, информации и другие материалы об аморальных явлениях и нарушении революционной законности во внутренних войсках НКВД, 316 арк.
11. Там само, спр. 2417. Выступления тов. Хрущёва Н.С. на совещании секретарей обкомов КП(б)У, начальников облуправлений НКВД и НКГБ западных областей в гор. Станиславе, 6 арк.
12. Там само, спр. 2440. Постановление бюро Станиславского обкома КП(б)У «О грубом нарушении органом НКГБ и УНКД установленных сроков следствия по спецделам», 2 арк.
13. Там само, спр. 3638. Справки, докладные записки, переписка о нарушении социалистической законности в областях УССР, 266 арк.
14. Там само, спр. 3663. Справки и переписка об улучшении материально-бытового состояния работников милиции УССР, 30 арк.
15. Там само, спр. 4939. Стенограммы оперативного совещания начальников управлений Министерства внутренних дел УССР и их заместителей по милиции и по кадрам областей Украины, 128 арк.
16. Там само, спр. 4974. Отчёты, информация, справки секретарей обкома КП(б)У секретарям ЦК КП(б)У т. т. Кагановичу Л.М., Хрущёву Н.С. о ходе борьбы с остатками банд и подполья украинско-немецких националистов по Станиславской области, 159 арк.
17. Спр. 4998. Отчёт о работе отдела кадров МВД, МГБ, суда и прокуратуры Управления кадров ОК КП(б)У за 1946 г., 20 арк.

***Василив І. В. Нарушение правовых норм работниками
органов внутренних дел западных областей УССР
в первые послевоенные годы: их причины и последствия***

В статье проанализированы основные причины нарушения правовых норм работниками органов внутренних дел западных областей УССР в первые послевоенные годы при выполнении своих профессиональных обязанностей; показаны масштабы и последствия этих нарушений.

Ключевые слова: органы внутренних дел, западные области УРСР, нарушения, правовые нормы.

Vasyliv I. V. Violation of legal norms by the workers of organs of internal affairs in western areas of Ukraine in the first post-war years:

organs its reasons and consequences

In the article principal reasons of violation of legal norms the workers of organs of internal affairs of western areas of Ukraine are analysed in the first years at implementation of the professional duties; scales and consequences of these violations are shown.

Key words: organs of internal affairs, western areas of Ukraine, violation, legal norms.

